

Handläggare
Malin Johansson
Malin.johansson@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Medborgarförslag: Utredning av sammanslagning av kommuner i Jämtland och/eller Västernorrland

Stabens förslag till beslut

Medborgarförslaget avslås.

Motivering

Både kommunutredningen (SOU 2020:8) som forskning visar att kommunsammanslagningar generellt ger små eller inga ekonomiska vinster, samtidigt som det finns risk för minskat lokalt inflytande och försämrade ekonomiska förutsättningar. Därtill har kommunstyrelsen redan gett avdelningarna flera större utredningsuppdrag, vilket innebär att det i nuläget saknas resurser för ytterligare en omfattande utredning.

Sammanfattning av ärendet

Den 26 juni 2025 kom det in ett medborgarförslag om utredning av sammanslagning av kommuner i Jämtland/Västernorrland. Förslaget handlar om att Bräcke kommun ska väcka frågan om kommunsammanslagning och inleda en utredning tillsammans med andra mindre kommuner i Jämtlands län eller angränsande län. Förslaget syftar till att stärka kommunens långsiktiga förmåga att klara sina åtaganden inom välfärden.

Efter en genomgång av tidigare utredningar på nationell nivå görs bedömningen att en lokal utredning i nuläget inte är ändamålsenlig. Kommunstyrelsen har dessutom redan tilldelat avdelningarna flera utredningsuppdrag, vilket innebär att det inte finns organisatoriska eller ekonomiska resurser att starta ytterligare en omfattande utredning.

Beskrivning av ärendet

Bräcke kommun, liksom många andra små kommuner, står inför betydande demografiska och ekonomiska utmaningar. Förslaget att pröva kommunsammanslagning är därför relevant ur ett långsiktigt perspektiv. Det finns dock flera skäl till att inte gå vidare med en utredning i nuläget.

Erfarenheter från nationella utredningar

Kommunutredningen (SOU 2020:8) konstaterar att sammanslagningar generellt ger marginella ekonomiska vinster. Befintlig forskning, bland annat från Linköpings universitet¹, visar dessutom att sammanslagningar i många fall har liten eller ingen positiv effekt ur vare sig finansiellt eller demokratiskt perspektiv.

Demokratiska och geografiska aspekter

En större kommun riskerar att skapa längre avstånd mellan medborgare och beslutsfattare. SCB:s² undersökningar visar att invånare i små kommuner ofta upplever större möjlighet till inflytande och har högre förtroende för det lokala politiska styret.

Ekonomiska förutsättningar

En sammanslagning kan leda till minskade utjämningsbidrag, vilket snarare kan försämra ekonomin för en mindre kommun som Bräcke.

Alternativ till sammanslagning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) framhåller att ökad interkommunal samverkan ofta ger bättre resultat än formella sammanslagningar, till exempel genom gemensamma nämnder eller förbund.

Befintliga utredningsuppdrag

Kommunstyrelsen har under våren 2025 redan gett sina avdelningar flera större utredningsuppdrag. Med hänsyn till kommunens nuvarande ekonomiska och organisatoriska kapacitet finns det inte utrymme att starta ytterligare en omfattande utredning.

Ekonomiska konsekvenser

Att genomföra en utredning enligt medborgarförslaget skulle innebära ytterligare belastning på kommunens redan ansträngda ekonomi och personella resurser. Då erfarenheter pekar på att vinsterna med kommunsammanslagningar är osäkra och ofta marginella, bedöms

¹ Erlingsson, Gissur Ó (2024). "Är sammanläggningar svaret på kommunsektorns utmaningar? En forskningsöversikt om kommunsammanläggningar". Centrum för kommunstrategiska studier (CKS), Linköpings universitet och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

² Statistiska centralbyrån (SCB). (2024). Utrikes och inrikes föddas syn på samhället. Resultat från SCB:s medborgarundersökning 2023. SCB. Hämtad från https://www.scb.se/contentassets/d5db02a57d894f5a95fd77958e3869db/le0105_2023a01_br_be57br2401.pdf

kostnaden för en lokal utredning inte stå i proportion till den potentiella nyttan.

Barnkonsekvensanalys

Inga konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-09-12

Medborgarförslag: Medborgarförslag: Utredning av sammanslagning av kommuner i Jämtland och/eller Västernorrland

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

Malin Johansson
Kommunsekreterare

Camilla Samuelsson
Stabschef